

Otázka: Úvěrové cenné papíry

Předmět: Ekonomie a finance

Přidal(a): Terinka

- Emitent je vydává, pokud potřebuje na určitou dobu půjčit peníze
- Investor je kupuje, pokud má dočasně volné peněžní prostředky a chce je zhodnotit
- Emitent investorovi vyplácí úrok a po předem dohodnuté době musí CP odkoupit zpět, tím investorovi vrací půjčenou částku.

Státní pokladniční poukázky (T-Bills, Treasury Bills)

- původ v USA
- krátkodobé, splatnost původně kolem 3 měsíců, dnes kolem 12 měsíců
- vydává je stát, aby pokryl schodek státního rozpočtu
- patří k nejjistějším a nejbezpečnějším CP, protože dlužníkem je stát

Šek

- CP, obsahuje výčetku platidel
- peníze vyplaceny hotově
- bezhotovostně. Pak musí být na šeku uvedeno...“Jen k zúčtování“.....

- musí mít určité náležitosti (částka; datum a místo vystavení; jméno toho, kdo má platit; místo kde má být zapláceno; podpis výstavce)

- Druhy:

- *soukromé* - PO nebo FO má vlastní účet v bance - vystaví šek někomu jinému a dojde si do banky, kde mu to proplatí a šek v bance zůstává. Musí se prokázat občanským průkazem
- *bankovní* - vystaví banka, ve které má klient běžný účet. Na šeku uvede částku, která je „blokována“ na účtu klienta. Klient šekem zaplatí svému dodavateli. Dodavatel má jistotu, že šek je krytý a že peníze dostane. Šeky se dnes používají méně.

- Splatnost:

- v ČR do 8 dnů
- v Evropě 20 dnů
- mezi kontinenty 70 dní

Směnky

- směnky patří do peněžního i kapitálového finančního trhu

- **charakteristika:** - je převoditelný CP upravený směnečným zákonem. Zákon vychází z ženevských směnečných úmluv

- Má funkci:

a) platební - dá se s ním jednoduše platit do nekonečna. Spočívá v tom, že směnkou můžeme platit své závazky

b) zajišťovací - spočívá v tom, že závazky/ pohledávky zajištěné směnkou jsou soudně (snadněji) vymahatelné

c) úvěrová - spočívá v tom, že odsunutím platby druhá strana poskytuje obchodní úvěr

- Členění směnek:

- a) vlastní
- b) cizí

Vlastní

- je nejjednodušším typem směnky, účastní se dva subjekty. Jedním je výstavce směnky a druhým věřitel. Je to vlastně slib výstavce směnky, že zaplatí směnečnou věřiteli.
- je CP na řad, v němž se výstavce zavazuje, že zaplatí určitou částku určité osobě - věřiteli

Podle zákona směnečného a šekového jsou podstatnými náležitostmi:

- Místo platební (domicil) může, ale nemusí být uvedeno. Pokud není, považuje se místo vystavení za místo výstavcova bydliště a zároveň za místo, kde bude placeno
- Podpis výstavce
- Datum a místo vystavení směnky
- Jméno toho, komu nebo na jehož řad má být placeno
- Údaj splatnosti (musí být vyjádřen jasně a možně)
- Bezpodmínečný slib zaplatit určitou peněžitou sumu („zaplatím“)
- Označení, že jde o směnku, pojaté do vlastního textu listiny a vyjádřené v jazyku, ve kterém je tato listina sepsána

Cizí

- je CP na řad, v němž výstavce (trasant) přikazuje směnečníku (trasátu), aby zaplatil ve stanovené době směnečnému věřiteli (remitentu) určitou peněžní částku
- CP, které potvrzují určitý dluh

- příkazují
- převádí se indosament
- spočítáme úrok

Náležitosti směnky cizí:

- slovo směnka v jazyce a textu
- Bezpodmínečný příkaz zaplatit určitou částku („zaplaťte“)
- Místo a datum vystavení směnky
- Údaj o splatnosti
- Směnečník
- Věřitel
- Podpis výstavce
- Místo splatnosti (domicil) - není povinné. Pokud není uvedeno, platí místo uvedené u směnečníka za místo platební

TERMINOLOGIE

Věřitel = remitent - je osoba, v jejíž prospěch je směnka vystavena, tedy ten, komu se má ze směnky platit. Jedná-li se o rektasměnku, může remitent směnku převést rubopisem na někoho dalšího. Při tomto převodu se remitent označuje jako indosant a osoba, na kterou se směnka převádí jako indosatář

Dlužník = výstavce směnky (trasant) - osoba, která směnku vystaví a uvede do oběhu. Vykytuje se jak u směnky vlastní tak u cizí.

Směnečník (=trasát) - má platit po akceptaci (=podpis směnečníka) směnky

Akcept = přijetí směnky, podpis směnečníkem. Pokud směnečník nepřijme směnku, neztrácí směnka právní význam, protože je z ní výstavce zavázán

Indosament = rubopis, písemný převod směnky na jinou osobu

Indosant = osoba, která převádí na někoho jiného práva ze směnky

Indosatář = osoba, na kterou indosant převádí rubopisem práva ze směnky

Eskont = prodej směnky bance

Na řad = směnka musí vždy znít na jméno určité osoby (věřitele), ale rubopisem je převoditelná na jiné osoby

Recta doložka = vyloučí použití rubopisu, tzn. je zamezeno převádět směnku- V textu směnky by např. bylo:..."....zaplaťte panu XY, nikoliv na jeho řad....."

Avalista = rukojmí, přejímá ručení za výstavce nebo směnečníka na cizí směnce

Kvitanční doložka = majitel směnky podepisuje směnku po jejím zaplacení a předává ji plátcí

Protest = úřední listina vyhotovená soudem, notářem, orgánem státní správy. Majitel směnky se jím domáhá proplacení vůči směnečníkovi a dalším směnečným dlužníkům pokud nebyla směnka ve lhůtě proplacena

Směnečná suma = částka uvedená na směnce

Domicil = místo platební

Promlčení = směnka je promlčena ve 3 letech ode dne splatnosti směnky. Splatnost směnky (skadence) - směnka může být vystavena:

- na určitý den
- na viděnou
- na určitý čas po viděné
- na určitý čas po datu vystavení

Obligace (bondy)

- Patří mezi dlouhodobé CP, vydávají je banky, podniky, obce i stát vždy v situaci, kdy si potřebuje půjčit peníze (např. povodňové dluhopisy).

- Výnos se nazývá úrok:

- pevný - dopředu stanovená úroková sazba tzn. investor při koupi CP ví, kolik mu investice

vydělá

- pohyblivý - vyvíjí se podle situace na finančním trhu
- nulový - investor kupuje CP za částku nižší než je nominální hodnota, když uplyne doba splatnosti je mu vrácena celá nominální hodnota. Rozdíl mezi nominální a kupní cenou je právě úrok.

- K vydání potřebujeme souhlas ministerstva financí

Hypoteční zástavní list

- Vydává je banka. Investor je koupí, banka získané peníze použije jako půjčku třetí osobě. Banka peníze půjčuje a chce je zajistit (např. nemovitosti).
- Úroky platí dlužník bance a banka investorovi (Banka od dlužníka čerpá vyšší úrok a od investora nižší)

Vkladové listy + depozitní certifikáty

- Tento druh CP mají v nabídce banky jen občas. Mívají nižší nominální hodnotu, protože bývají určeny pro drobné stádatelce. Investorovi se po dohodnuté době vrací investované prostředky (=peníze) a banka vyplácí již zdaněný úrok.